

“Mēs aŗam un mēs sejam...un atpūŗamies!”
Mateja ev. 6:25-33 & 3. Mozus grāmata (Leviticus) 15:1-17

ŗogad saskāros ar manu senŗu lauksaimnieku tieksmi un iestādīju tomātus. Tas bija samērā pieticīgs pasākums; un esmu pārliecināts ka mans brālēns, Jānis Pētersons, kas vada mūsu cilts lauksaimniecību Stantes mājā pie Limbaŗiem, laipni smaidītu par manām “farmera” pretenzijām.

Iestādīju tomātus podos un kastēs, tās novietodams kurvien liekas, ka mūsu darzā būtu pietiekami saules. Viss kopā, aŗonŗas tādas stādu vietas. Varbūt tas daŗam kaislīgam dārzniekam neliekas seviŗķi daudz, bet biju pārsteigts cik daudz daŗba ņie stādi prasīja.

Vajadzēja katru dienu laistīt, tad reizēm lietot ekstra “Miracle-Grow” barību, tad nogriezt mazos “pleciņu” zariņus, lai tikai auglīgie zari augtu, un arī nezāles izravēt. Kad stādi pieauga, tad vajadzēja iekārtot “ŗpaleru”, drāŗu reŗģus, vai koka kārtu, lai stādi varētu pie tiem pieturēties un uzaugt. Un arvien, katru dienu laistīt, uzmanīt, uzkopt. Vajadzēja arī podus un kastes vēlāk pārvietot, kad ēnas un saules laiks mainījās vasaras beigās.

Bet, kad tomāti sāka gatavoties, tad sākās lielais prieks. Un tieŗām bija prieks noplūkt svaigu tomātu – saldu un smarŗīgu – un to izbaudīt ar mazliet sāls. Vai ielikt svaigā dārzeņu salātā. Tieŗām, kā viena “country un western” dziesma apliecina angļu vārdos:

*There's only two things
That money can't buy,
And that's: true love
And home-grown tomatoes!*

Es to nesaku, lai dižotos ar saviem tomātiem – kaut gan tie bija labi! (sevišķi mani mazie dzeltenie, “Sweet millions”!). Un arī to nesaku lai rādītu cik labs dārznieks esmu – jo daudziem jums ir bagātāki un lielāki dārzi.

Bet gan, ar šo pieticīgo pasākumu, man atkal tika atgādināts cik daudz patiešām laiksaimniekam ir jāstrādā, lai gādātu labu ražu. Pļaujas svētkos mēs šo darbu – un lauku ražā redzamo Dieva labestību– atzīstam un par to pateicamies. Un, kaut gan šajos svētkos mēs pirmkārt Dievam pateicamies par radības brīnumu, kurā redzam kā sēkla kļūst par auglīgu stādu un par barību mums, tas nenotiek bez mūsu līdzdarbības, bez mūsu pašu pūlēm un sviedriem. Kā mūsu dziesmā teikts:

*Mēs aŗam un mēs sējam gan sēklu tīrumā,
Bet augļus gaidīt spējam pēc debess padoma.
Kad sviedri žūst no pieres, kad sēkla kaisīta,
Tad Dievs pats savā laikā mums augļus briedina.*

*Viņš laista mūsu druvu, Viņš saulei gaismu dod,
Viņš saviem bērniem tuvu, kas Viņu pielūgt prot.
Jo svētība kā rasa mums līst uz tīruma,
Dievs sviedrus no mums prasa, bet svētī pūliņu!*

(Dziesmu gr. nr.511)

Mūsu aršana, mūsu sēšana – un mūsu sviedri – kopā ar Dieva labestību – gādās to bagātību, par kuru Pļaujas svētkos pateicamies. Mēs parasti tā domājam arī par

lauksaimniecību un vispār par mūsu attiecību ar zemi: mums tur jāstrādā, mums tā jākopj, mums tur kas jādara.

Ir stāsts par vienu lauku mācītāju, kas, braukdams pa savu aprīņi, redzēja lauksaimnieku grūti strādājot savā laukā. Ievērojis taisnās vagas, labo tumšo zemi, un laukā bagātīgi uzaugušo ražu, mācītājs teica saimniekam: “*Nu Dievs ir tiešām svētījis tavus laukus!*” Uz to saimnieks atbildēja: “*Nu ja, Cien’ tēvs. Bet Jums vajadzēja redzēt kā šis lauks izskatījās, kad Dievs viens pats šeit bija strādājis!*”

Vienalga cik daudz mēs Pļaujas svētkos slavējam Dievu un pateicamies par dārza un lauka brīnumiem, mēs arī atzīstam, ka tiešām ir, kā dziedājam: *Dievs sviedrus no mums prasa, bet svēti pūliņu.*

Tāpēc šīs dienas evaņģelija teksts liekas tik pretrunīgs mūsu izpratnē par pļauju, par lauksaimniecību un dārzniecību. Jēzus mums saka:

Nezūdaities savas dzīvības dēļ, ko ēdisit un ko dzersit...Skatāties uz putniem gaisā: ne tie sēj, ne tie pļauj, ne tie sakrāj šķūņos, un jūsu debesu Tēvs tos baro.

Mēs tā ikdienā nedomājam. Nedz par augļu vai graudu lauku, nedz par mūsu dzīves darba “lauku.” Mēs gan par tiem ļoti rūpējamies – un atzīstam, ka nekur netiksi dzīvē, nebūs nekādu “augļu” nedz dzīvē nedz laukā, ja tu šo lauku krietni neapkopsi un neapstrādāsi.

Bet Jēzus mums atgādina par dziļāku patiesību. Un tā ir, ko apliecinājam dievkalpojuma pirmajā dziesmā: *Šī zeme Tava, Dievs.* Kā 24. psalma dzejnieks pats apliecināja: *“Tam Kungam pieder zeme un viss, kas to piepilda, zemes virsus un viss, kas uz tā dzīvo.”*

Šī senā patiesība tika jau agri atzīta Bībeles stāstā par ļaudīm, kas iestājās derībā ar Dievu. Kad Israēla tauta gatavojās ienākt apsolītajā zemē, viņi domāja, ka tā būs tagad pilnīgi viņiem padota. Viņi būs kungi savā pašu zemē. Bet Dievs liek nobremzēt šīs cerības, atgādinot saviem ļaudīm, ka zeme tiem nepieder, bet gan ka Dievs to ir cilvēcei uzticējis, lai to ar mīlestību, svētbijību un cieņu sargātu un saimniekotu. Tur 3. Mozus grāmatas 25. nodaļā Dievs saka:

Kad jūs ienāksit tanī zemē, ko Es jums došu, tad lai arī tur zeme ietur sabatu, atpūzdamās tam Kungam. Sešus gadus tev būs apsēt savu tīrumu un sešus gadus tev būs apgriezti sava vīna kalnu un ievākt tā ražu. Bet septītajā gadā lai zeme pūstin atpūšas un turēt tur sabatu, kas ir sabats tam Kungam; tavs tīrums lai paliek neapsēts, un tavs vīna kalns lai paliek neapgriezts.. Savas pļaujas nesēto graudu ataugu tev nebūs nopļaut, un arī nokopti augošie vīnogu ķekari lai paliek nenolasīti: tas lai ir zemei lielais sabata gads. (3. Moz. 25:1-5)

Šajā sabata laikā, ne tikai nedrīkstēja tīrumu nedz art nedz pļaut, bet visi drīkstēja ņemt brīvi no atauga, kas parādījās laukā. Kā svētdiena – sabata diena pati – šis gads bija domāts kā debesu priekšnojauta, kad ieskatamies nākamajā pasaulē, kur, kā Jāņa atklāsmes grāmatā rakstīts “nāves

vairs nebūs, nedz bēdu, nedz vaidu nedz sāpju”, kur ir “dzīvības koks, kas nes augļus divpadsmit reizes, katru mēnesi savu augli.” (Jņ atkl. 21:, 22) Tas bija skats pasaulē, kur nav kunga nedz verga, un visa zeme ir pilna tā Kunga godības.

Tas arī bija atgādinājums, ka zeme pieder Dievam – un ka mēs cilvēki tikai esam pagaidām šeit, lai to koptu, cienītu un sargātu.

Bet, tā protāms neizdevās. Israēla tauta nekopa šo sabatu ideju, nedz arī cita cilvēce spēja vienmēr atzīt Dieva valdību pār Viņa radījumu. Mēs izpostam zemi, to izmantojam savtīgiem nodomiem; nobruģējam reiz bagātīgus laukus, lai uzceltu negaumīgus iepirkšanas centrus, saindējot ūdeņus un gaisu, izmantojot radību mūsu momentārām iegribām un nedomājot par nākamām paaudzēm.

Kāpēc tas tā ir? Mēs atbildi jau sirdī zinām: lauks, kas stāv tukšs, neapkopts, pāraudzis ar zālēm un ziediem (kā mūsu dziesmu lapiņu vākā) – tāds lauks nav *vērtīgs*. It kā dabas *vērtība* būtu atkarīga no mūsu darbiem, no mūsu iegribām un vajadzības visu dabu pakļaut un pārveidot mūsu vajadzībām un mūsu priekšstatiem.

Mūsu pasaulē, neatmaksājas lauku neapkopt un neapstrādāt – vai tas būtu ražu tīrums vai dzīves darba “lauks”. Tev tur jāar, jāsej, jāstrādā, jāizlej sviedri – un tu nedrīksti atļaut lai nezāles tur augtu, - nedz pat arī kāda skaista lauku puķe!

Bet šis sabata gada likums un Jēzus vārdi, par putniem gaisā un puķēm laukā, māca, ka Dievs to savādāki redz. Kad paļaujamies uz Dievu un Viņa labestību, tad Viņš to nesauc par *slinkumu*, bet par *ticību*.

Kas, jūs domājat, notiktu, ja kādu laiku mēs atpūstos no mūsu centieniem dabu un savas dzīves kontrolēt, veidot un valdīt? Es nezinu, kas notiktu, bet es zinu, ka mums no tā ir lielas bailes; un cilvēkiem ir bijušas tādas bailes no pašiem sākumiem, - un šīs bailes mūs ir atsvešinājušas no Dieva, no citiem cilvēkiem, un no šīs brīnišķīgās un bagātīgās pasaules.

Vai varam tiešām *nezūdoties savas dzīvības dēļ, ko ēdīsim un ko dzersim...?* Vai tiešām ticam, kā Jēzus teica, ka “jūsu debesu Tēvs zina, ka jums visa tā vajaga?” Varbūt ne. Bet tomēr tas ir Dieva vārds, tikpat daudz kā “Tev nebūs nokaut” un “Piemini sabatu dienu, ka tu to svētī.” Dažreiz es domāju, ka Dievs nemaz nesagaidīja, ka mēs visus viņa likumus varēsīm vai gribēsīm turēt, bet ka Viņš to ir teicis vienkārši lai mēs zinātu, kas Dievs ir un kā viņa pasaule tiešām darbojas, vienalga vai mēs izvēlamies dzīvot šajā atziņā vai ne.

Bet vismaz ar šo mācību, par putniem gaisā un puķēm laukā, Jēzus mums atgādina, ka nedz šī pasaule, nedz mūsu dzīve tiešām pieder mums. Bet ka mūsu dzīve, tāpat kā visa radība, pieder Dievam un ir dzīva darīta caur Viņa žēlastību un mīlestību.

Plaujas svētkos, mēs simboliski redzam visu Dieva labestību rudens ražas bagātībā. *Mēs aŗam un mēs sējam...*,

tīrumā un dzīvē, un izbaudām to augļus. Bet ik pa laikam, Dievs mums saka arī: atpūties, nerūpējies par itin visu. Tu esi savu darbu darījis; tagad ļauj man darboties tevī. Saņemi manu žēlastību un esi priecīgs un pateicīgs.
Āmen.

*Prāvests Dr. Fritz Traugott Kristbergs
Pļaujas svētkos, 2003. gada 5. oktobrī
Sv. Jāņa latviešu ev.-lut. Baznīcā Toronto*